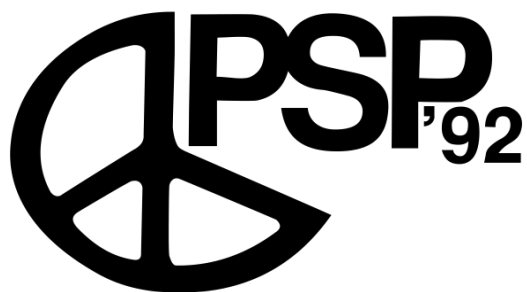

MET DE ARNHEMMERS!

BESTUUR, BURGERPARTICIPATIE EN DEMOCRATIE

PSP'92 Arnhem | Januari 2018

Contactinformatie

PSP'92 Arnhem
Mierlostraat 43
6844 DW Arnhem
arnhem@psp92.nl

Inleiding

'Luisteren en logisch nadenken'; dat is de basale denklijn van de PSP'92. Wij willen naar de mensen in de stad om te luisteren wat er speelt. Mensen maken immers de stad. Het is echter niet zo dat we de meningen van de mensen 1-op-1 overnemen zonder daar onze eigen meningen tegen af te zetten. Wel beloven wij dat we als we iets niet overnemen dat te zullen verantwoorden en uitleggen aan de mensen in de stad. De kandidaten van de PSP'92 Arnhem willen in gesprek zijn en blijven met de mensen. Want; de gemeenteraad werkt voor de mensen. De overheid en dus de politiek is er voor de mensen in de stad, en niet andersom. Om die reden heeft onze eerste beleidsnotitie het thema democratie.

Facultatieve democratie

De PSP'92 is voor inspraak van burgers. Wij staan voor zoveel mogelijk directe democratie. De mensen in de stad moeten kunnen meepraten, meedenken en meedoen met het stadsbestuur. Het vertrouwen in de politiek is laag, schrikbarend laag zelfs. Het SCP heeft in haar onderzoek "Meer democratie, minder politiek?" (2015) inzicht gegeven hoe de Nederlander tegenover de democratie en de politiek aankijkt. Er is veelal een positief oordeel over de democratie in ons land: er zijn vrije verkiezingen en er is een eerlijke rechtspraak. Het oordeel over de politiek is minder positief. Mensen zouden graag als aanvulling op de representatieve democratie een aantal vormen van directe democratie wensen. Wat opvalt is dat burgers graag de mogelijkheid hebben om mee te praten en mee te beslissen, maar dat zij daar niet altijd gebruik van wensen te maken. Wij noemen dat facultatieve democratie.

In de facultatieve democratie zijn er een drietal sporen die wij willen beschrijven: burgerparticipatie, inspraak en referenda. Wij willen dat er in ieder collegevoorstel aandacht wordt gegeven aan de facultatieve democratie via een participatieparagraaf.

1. Burgerparticipatie

Burgerparticipatie is belangrijk voor het wederzijds vertrouwen tussen burger en bestuur. Daarnaast levert burgerparticipatie een leefbaardere samenleving op en er zal meer draagvlak ontstaan voor besluitvorming van de overheid. Ook neemt de kwaliteit van de besluitvorming toe door het meenemen van de ervarings- en andere kennis. Wij vinden draagvlakverbetering en inhoudelijke upgrading belangrijke pluspunten.

De PSP'92 is voorstander van agenderingsinstrumenten als de burgerjury of het burgerpanel. Zij kunnen aan de hand van informatie die vanuit de gemeentelijke diensten komt, maar ook vanuit de samenleving, onderwerpen duiden en met een advies agenderen.

Ook willen wij dat er burgerteams komen die de uitvoering van beleidsnota's of onderdelen daar van kunnen volgen in de uitvoering. Deze burgerteams kunnen worden samengesteld uit deskundigen en gewone burgers.

Arnhem is de som van 22 wijken en 2 delen. Wij zijn content met het instrument 'wijkplatform'. Wij wensen dat iedere wijk een adviescommissie heeft die de gemeente kan adviseren over hun wijk. De 22 platforms komen halfjaarlijks bijeen in het Centraal Overleg Wijken.

2. Inspraak

Er wordt veel gesproken over de kloof tussen burger en bestuur. Toch wenden burgers zich geregeld tot de gemeenteraad via een brief. Die worden alleen voor het overgrote deel voor kennisgeving aangenomen. Burgers die de gemeenteraad een vraag stellen krijgen als antwoord dat hun vraag voor kennisgeving wordt aangenomen. Dat is geen antwoord.

Betrokken burgers die zich tot hun gekozen volksvertegenwoordiging wenden krijgen nog heel vaak geen inhoudelijk antwoord op hun vragen, opmerkingen en tips. Dat moet volgens de PSP'92 anders. Wij bepleiten een raadscommissie voor Verzoekschriften waar brieven aan de gemeenteraad worden besproken en van een inhoudelijke reactie voorzien worden. Er moet een oprecht geïnteresseerd contact en interactie tussen burger en bestuur zijn. Waar we echt iets aan willen doen is dat de Arnhemmer zich niet vertegenwoordigd voelt door de gemeenteraad. De gemeenteraad is er voor de Arnhemse burger.

3. Referenda

Kamerlid Thierry Baudet (FvD) heeft in het boek 'Breek het partijkartel' uitgelegd dat er 4 soorten referenda zijn: het referendum op initiatief van de overheid, het op wettelijke basis verplichte referendum, het facultatief correctief referendum (dit kennen we momenteel op nationaal niveau en wil Rutte-III afschaffen) en het facultatief initiërend referendum (het volksinitiatief) (Baudet, 2017). De PSP'92 is voor referenda als noodrem. Arnhem kent in haar geschiedenis het Stadsblokken/Meinerswijk-referendum wat goed is

geweest voor de discussie en de besluitvorming. Over een moeilijk en controversieel onderwerp is de mening van het volk gevraagd.

Het volksinitiatief kent ons lokale bestuursstelsel via het burgerinitiatief. Honderd inwoners mogen een voorstel aan de gemeenteraad doen. Wij zijn van mening dat een raadsbesluit op een burgerinitiatief ook referendabel moet zijn. Daarmee hebben we indirect ook een facultatief initiërend referendum in Arnhem.

In tegenstelling van Baudet stellen wij dat de gekozen volksvertegenwoordigers uiteindelijk de uitkomst van het referendum mee moeten wegen in hun definitieve oordeel. Wij denken dat een zwaarwegend advies van de bevolking een heroverweging al an sich rechtvaardigd. De politiek beslist uiteindelijk.

Tegenkracht

Een goed bestuur organiseert haar eigen criticasters. Na de verkiezingen is het gebruikelijk dat de grootste partij de leiding neemt in de formatie. Wij zouden eerst een richtinggevend debat in de gemeenteraad willen zien over de grote lijn die de nieuwe gemeenteraad wil zien. Er kan dan ook een informateur worden benoemd. De formatie moet zoveel mogelijk openbaar zijn.

De Rekenkamer moet weer een instituut worden in Arnhem. Wij hebben veel waardering voor het onderzoekswerk van de Gemeentelijke Rekenkamer. Zij doen onafhankelijke waardevolle aanbevelingen in moeilijke dossiers. De rapporten van de Rekenkamer moeten altijd in de gemeenteraad worden besproken. Het budget voor de Rekenkamer moet op peil blijven. De Rekenkamer zou zoveel mogelijk openbaar moeten vergaderen, zodat de controlerende macht controleerbaar is.

Naast de Rekenkamer moet er ook een Wetenschappelijk Planbureau komen dat in Arnhem de functies krijgt die het CPB en de WRR landelijk invult. Dit Planbureau krijgt een onafhankelijke adviesfunctie aan gemeenteraad en College. Een van de taken is het doorrekenen van de gemeentelijke verkiezingsprogramma's op de financiële haalbaarheid en uitvoerbaarheid.

“Een meedenkende burger is een meehelpende burger”; die basishouding zou de overheid moeten hebben. Dat houdt in dat participerende burgers op een gelijkwaardige wijze gefaciliteerd moeten worden, of zij het gemeentestandpunt delen of niet. Ook na het nemen van een besluit is het goed om contact te hebben en te houden met de burgers, of zij nu voor of tegen het besluit waren. Hierbij geldt het gezegde: “Zonder dwarsliggers kan de trein niet rijden.”

Staatsrechtelijke thema's

In de landelijke wetgeving moet het mogelijk worden gemaakt om de gemeenteraad te ontbinden na een val van het College. Op die manier worden nieuwe verkiezingen mogelijk en kunnen burgers opnieuw hun vertegenwoordiging kiezen. Zo worden lokale verkiezingen ook gespreid gehouden en zijn het ook echt verkiezingen voor de lokale bestuurslaag.

De kiezer kiest haar vertegenwoordigers. Geerten Waling heeft zijn boek 'Zetelroof' de juridische en staatsrechtelijke kaders geschetst. Volksvertegenwoordigers hebben een eigen mandaat verkregen en beslissen zelf of zij bij een conflict in hun fractie hun zetel ter beschikking stellen (Waling, 2017). De PSP'92 is met Waling principieel van mening dat het functioneren van een gemeenteraadslid alleen door de kiezers beoordeeld kan worden. De gemeenteraadsverkiezingen die elke 4 jaar worden gehouden is dat beoordelingsmoment. Een raadslid is een gekozen volksvertegenwoordiger en is daarmee onderdeel van het hoogste orgaan van de gemeente. Een raadslid is niet weg te sturen, zolang hij aan de vereisten die in de Kieswet en in de Gemeentewet staan kan voldoen. Hierbij moet wel de menselijke situatie in ogenschouw worden genomen. Als een raadslid bedreigd wordt - om welke reden ook - dient hij bescherming te krijgen, wat zelfs kan betekenen dat hij tijdelijk - hoewel formeel ingeschreven in de burgerlijke stand van de eigen gemeente - praktisch in een andere gemeente verblijft. De democratie is sterker dan groepen die eigen rechter willen spelen.

Integriteit, weerbare democratie en overheid

Integriteit speelt op vele vlakken. Voor alle betrokkenen bij de gemeentelijke overheid geldt dat zij betrouwbaar, eerlijk en integer behoren te handelen. Dit geldt ook voor gemeenteraadsliden. Het gaat hierbij om meer dan het aannemen van een cadeautje. Burgemeester, wethouders, raadsleden en ambtenaren dienen zich ook te onthouden van inmenging in besluiten waar zij direct of indirect een zakelijk of privé-belang bij hebben.

In de provincie Gelderland kennen de Staten de 'Dag van de Integriteit'. De PSP'92 wil graag dat de burgemeester als voorzitter van de gemeenteraad ook een dergelijke dag van bewustwording organiseert (Cornielje, 2017).

Politieke partijen die een bedreiging zijn voor de democratie, omdat zij onomkeerbaar de democratie willen afschaffen moeten door de rechter verboden kunnen worden. Voor ons is de democratie leidend als principe (Rijkema, 2015).

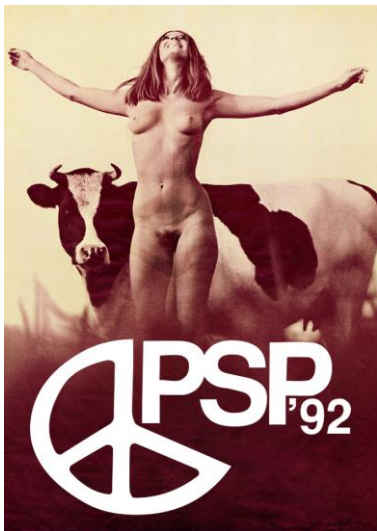
Ondermijning is het voorkomen van de vermenging van de onderwereld met de bovenwereld. Criminelen kunnen het gemeentelijk bestuur beïnvloeden of zelfs intimideren. De Commissaris van de Koning in Gelderland, Clemens Cornielje, heeft hier in het verleden indringend aandacht voor gevraagd. Samen met de burgemeester dragen zij zorg voor het voorkomen van ondermijning. Wethouders moeten preventief worden gescreend op deze thematiek. De burgemeester vervult een vertrouwensfunctie in deze (Kaiser, 2017).

Arnhem, 28 januari 2018

Bronnenlijst

- Baudet, dr. T.H.P., *Breek het partijkartel! De noodzaak van referenda.* (2017): Prometheus, Amsterdam
- Cornielje, C.G.A., *Jaarverslag Commissaris van de Koning Gelderland 2016* (2017): Provincie Gelderland, Arnhem
- Kaiser, drs. H.J., *Weerbaar Gelderland. Samen trekken aan één touw.* (2017): Provincie Gelderland, Arnhem
- Pacifistisch-Socialistische Partij, *Tussen lokalisme en socialisme, de visie van de PSP op gemeentepolitiek* (1982): Stichting Vorming en Scholing PSP, Uitgeverij De Bevrijding, Amsterdam
- Den Ridder, J. en P. Dekker, *Meer democratie, minder politiek?* (2015): Sociaal en Cultureel Planbureau, 's-Gravenhage
- Rijkema, mr.dr. B.R., *Weerbare democratie. De grenzen van de democratische tolerantie.* (2015): Nieuw Amsterdam Uitgevers, Amsterdam
- Waling, dr. G.H., *Zetelroof. Fractiediscipline en afsplitsing in de Tweede Kamer 1917-2017.* (2017): Vanthilt, Nijmegen

© PSP'92, 2018